

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Herczeg Anikó Ügyvédi Iroda (fél címe, ügyintéző: dr. Herczeg Anikó ügyvéd) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek - a Balsai Ügyvédi Iroda (fél címe, ügyintéző: dr. ifj. Balsai István ügyvéd) által képviselt alperes neve (alperes címe) I. rendű és II. rendű alperes neve II. rendű alperesek ellen képmáshoz való jog megsértésének megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2016. május 10. napján kelt 25.P.20.077/2016/6. számú ítélete ellen az I. rendű alperes részéről 7. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja.

Kötelezi az I. rendű alperest, hogy fizessen meg - 15 napon belül - a felperesnek 15.000 (Tizenötezer) forint fellebbezési eljárási költséget, míg - felhívásra - az állam javára 48.000 (Negyvennyolcezer) forint fellebbezési eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A felperes vádlott a ...-gyilkosság néven elhíresült büntetőeljárásban. Az alperes által üzemeltetett ... internetes hírportálon a ... a '90-es években elkövetett emberölési ügyek kapcsán írt cikksorozat részeként 2015. november 10. napján jelent meg a „...” című cikk. A cikk illusztrációjaként a felperesről készült színes fényképfelvétel volt látható, amelyen a felperes szeménél egy csík eltakarta az arcának egy részét. A fényképfelvétel alatt a „felperes neve ...” felirat volt olvasható.

A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes a perbeli cikkben megjelent fénykép felhasználásával megsértette a képmáshoz való jogát, kérte az alperes eltiltását a további jogsértéstől, képmása eltávolítását a hírportálról, továbbá az alperest megfelelő elégtétel adására kérte kötelezni akként, hogy az általa üzemeltetett internetes portálon tegyen közzé egy bocsánatkérő nyilatkozatot.

Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes képmáshoz való jogát azzal, hogy az általa üzemeltetett ... hírportálon 2015. november 10. napján megjelent „...” című cikkében annak illusztrációjaként a felperest felismerhető módon ábrázoló fényképfelvételt tett közzé. Eltiltotta az alperest a további jogsértéstől, egyúttal kötelezte, hogy a fényképfelvételt távolítsa fel az érintett cikkből oly módon, hogy az a továbbiakban ne legyen hozzáférhető. Kötelezte továbbá, hogy a ... portálon a fenti cikk címe fölött tegye közzé az ítélet jogsértést megállapító rendelkezését, sajnálkozását kifejezve. A keresetet ezt meghaladóan elutasította. A felperest és az alperest személyenként egyaránt 18.000 forint illeték megfizetésére kötelezte az állam javára.

Határozata jogi indokolásában úgy foglalt állást, hogy a fényképen az elégtelen kitakarás okán a felperes személye felismerhető volt, a kép egy éttermi tartózkodás során készült a felperesről, amelynek megjelentetése a felperes személyén túl semmiféle összefüggést nem mutatott a perbeli cikkel érintett büntetőeljárással, ezért a kép felhasználása sértette a felperes Ptk. 2:43. § g) pontjában nevesített képmás védelméhez fűződő személyiségi jogát. Az elsőfokú bíróság mindezek alapján ezen fényképfelvétel felhasználása kapcsán a jogsértést megállapította, az alperest eltiltotta a további jogsértéstől, kötelezte annak eltávolítására az alperes honlapjáról, illetőleg az alperest megfelelő elégtétel adására is kötelezte.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, annak megváltoztatásával a kereset teljes elutasítását kérve. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság annak ellenére, hogy ítéletének indokolása szerint kiemelt jelentősége volt annak, hogy a perbeli felvétel mennyire áll szoros tartalmi összefüggésben a megjelölt cikkel, erről nem tájékoztatta a Pp. 3. § (3) bekezdésében foglaltaknak megfelelően a bizonyítandó tények körében az alperest. Kérte ezért, hogy a másodfokú bíróság pótolja az elsőfokú bíróság tájékoztatásában rejlő hiányosságokat, és hívja fel a feleket a megfelelő nyilatkozatok megtételére. Állítása szerint jelen jogvita eldöntése szempontjából annak van jelentősége, hogy a felperes magánéletének egyes eseményein keresztül is rendkívül szorosan kapcsolódik a közügygé vált esemény egyes mozzanataihoz, a közvélemény számára kiemelten fontos annak feltárása, hogy a büntetőeljárás szereplői milyen viszonyban álltak egymással a vád tárgyává tett cselekmény idején. Jelentős körülmény az, hogy a felperes a vád tárgyává tett események időszakában éppen ... éttermébe járt vacsorázni, ugyanis a ... és társai ellen újraindított büntetőeljárásban kiemelkedő szerepe van a fényképfelvétel készítés helyszínének, a ... étteremnek, és annak, hogy kik fordultak meg az étteremben, az étterem ugyanis a vád szerint a bűncselekmény megszervezésének, megtervezésének helyszíne volt. Jelentősége van annak is, hogy a felvételkedészítés időpontja is szorosan kapcsolódik a büntetőeljáráshoz, ugyanis a felperessel szemben folyamatban lévő büntetőeljárásban a vád tárgyává tett bűncselekmény elkövetési ideje is 1996. Ezen túlmenően hivatkozott arra is, hogy a ... étterem a cikk közvetlen tárgyát képező tárgyaláson is felmerült, a felperes a volt titkárnőjének tanúvallomására reagálva hozta azt szóba. További hivatkozása szerint az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg azt a körülményt, hogy a felperes a fellebbezéssel érintett fényképfelvételen felismerhető.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult.

Az alperes fellebbezése nem megalapozott.

A felperes megítélt igényét meghaladó keresetét elutasító ítéleti rendelkezést a fellebbezés nem érintette, a Fővárosi Ítéltábla ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezési kérelem, és ellenkérelem korlátai között bírálta felül [Pp. 253. § (3) bekezdés], és megállapította, hogy az

elsőfokú bíróság kellő részletességgel lefolytatott bizonyítási eljárás alapján, a feltárt peradatok okszerű és helyes mérlegelésével, helytállóan állapította meg a tényállást, azt ítélezésének alapjául a Fővárosi Ítéltábla elfogadta. Érdemben is egyetértett a megfelelően alkalmazott jogszabályokra alapított jogi következtetéseivel is. A fellebbezésben foglaltakra tekintettel a következőket emeli ki.

A perbeli fényképfelvétel közlése idején hatályos Ptk. 2:48. § (1) bekezdése szerint a képmás vagy hangfelvétel elkészítéséhez és felhasználásához az érintett személy hozzájárulása szükséges. A (2) bekezdés értelmében nincs szükség az érintett hozzájárulására a felvétel elkészítéséhez és az elkészített felvétel felhasználásához tömegfelvétel és nyilvános közéleti szereplésről készült felvétel esetén.

A felperes felismerhetőségének a perben elsődlegesen abból a szempontból volt jelentősége, hogy a keresetindítási jogosultsága mennyiben volt igazolt. Ebben a tekintetben a felek között nem volt vita abban, hogy a felperes az a személy, aki látható az általa sérelmezett fényképfelvételen. A felperes személyének azonosíthatósága másrésről olyan összefüggésben nyerhetett értékelést, hogy a bemutatott felvételen látható elemek mennyiben egyediesítették a közönség előtt a felperes személyét.

A Ptk. 2:48. § (1) bekezdése által védelmezett személyiségi aspektusok azért különös jelentőségűek, mivel az adott személy kifejezetten egyedi jellegét alapvetően testi jegyei és hangja sugározzák a külvilág felé. Ezekben ragadható meg leginkább a jog által védett személyiség, amelynek részeként oltalmazott képmáshoz fűződő személyiségi jog nem csak és kizárólag az arc, illetőleg az adott esetben az arc egy része képmásának a védelmét jelenti. Az alperes fellebbezési érvelésével szemben az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a felperest arcának ki nem takart részei, illetőleg egyéb testi jegyei - névalírás hiányában is - felismerhetővé, beazonosíthatóvá tették, a ki nem takart részletek közvetlen kapcsolatot teremtettek a felperes személye és a felperes érintettsége mellett zajló büntetőeljárás között.

A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (Be.) 74/B. § (1) bekezdésének a perbeli fényképfelvétel készítésének idején hatályos speciális rendelkezése szerint a bírósági tárgyalásról a nyilvánosság tájékoztatása érdekében hang- vagy képfelvételt a tanács elnöke engedélyével, a bírósági tárgyaláson jelenlévő személyről - a bíróság tagjain, a jegyzőkönyvvezetőről, az ügyészen és a védőn kívül - csak az érintett hozzájárulásával szabad készíteni.

A felperes a büntetőeljárás során egyértelmű, és alperes által sem vitatott nyilatkozatot tett, amelyben tilalmazta a büntetőeljárás keretében a személyéről készítendő felvételeket. Ennek a nyilatkozatnak általános hatálya van, nem pedig annak megtételét követő időszakra korlátozódik, ezért a felperes nyilatkozatának ismeretében bemutatott felvétel egyértelműen a felperesi rendelkezés sérelmével történt. A nyilatkozat megtételét megelőzően felvett anyag, a nyilatkozat birtokában ugyanúgy nem tehető közzé, mint a nyilatkozatot esetlegesen követő képi rögzítés, ugyanis a felperes szándéka egységes volt. Ilyen értelemben a jogszabály sem tesz különbséget a nyilatkozat megtételének idejében, a tilalom a személyiség megnyilvánulásai formái rögzítésének általános jellegű korlátozását jelentette.

Töretlen a bírói gyakorlat abban a körben, hogy a büntetőeljárásban való részvétel alapvetően nem minősül nyilvános közéleti szereplésnek, ezért fő szabályként az érintett (ábrázolt) személy hozzájárulására van szükség a róla szóló fényképfelvétel elkészítéséhez, illetőleg közzétételéhez. A bírósági tárgyalóteremben, nyilvános tárgyaláson, a büntetőeljárás vádlottjaként történő megjelenés nem nyilvános közszereplés, az nem az érintett személy autonóm döntésétől vagy

akaratelhatározásától függő megnyilvánulás. Az a körülmény, hogy valakit bűncselekmény elkövetésével vádolnak, nem teszi az érintett személyt közéleti vitában érintett féllé, nem vonja maga után képmáshoz fűződő személyiségi joga korlátozhatóságát. A felperest, mint vádlottat is megillető képmás védelméhez fűződő személyiségi jog érvényesülése nem akadályozza meg a sajtót a PK. 14. számú állásfoglalásnak megfelelően a közérdeklődésre számot tartó büntetőeljárásról szóló valósághű tájékoztatásban. A bírósági eljárásról való tudósítással kapcsolatos sajtószabadság érvényesülése szempontjából a közérdeklődésre számot tartó esemény bemutatásához nem feltétlenül indokolt az érintett személy képmásának bemutatása. A képmás védelméhez fűződő jog érvényesítése nem képezi akadályát a sajtó szabad tájékoztatáshoz fűződő joga érvényesülésének. Kizárólag a büntetőeljárás tárgyát képező cselekmények korábbi időszakban közismert jellege sem szolgáltat érvet a tiltó nyilatkozatot tett személy akár részbeni bemutatása tekintetében, ugyanis a bírósági tárgyalások nyilvánossága elsősorban a tisztességes eljáráshoz fűződő jogosultság biztosítása érdekében érvényesül, nem pedig az adott eljárásokban résztvevők személyiségének megfelelő azonosítása szempontjából. Ezért nincs jelentősége annak, hogy milyen tartalmi összefüggést vél felfedezni az alperes a sérelmezett fényképfelvétel és a cikk tartalma között, ehhez képest alappal nem kifogásolható az elsőfokú bíróság által a Pp. 3. § (3) bekezdése alapján adott tájékoztatás tartalma sem.

Mindezek alapján az volt megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság helytállóan foglalt állást úgy, hogy az alperes jogsértő módon, a felperes kifejezett tiltása ellenére hozta nyilvánosságra a 2015. november 10-én megjelent cikke illusztrációjaként a felperes képmását, ezért jogszerűen alkalmazta a Ptk. 2:51. § (1) bekezdés a)-d) pontjai szerinti objektív személyiségvédelmi eszközöket, a Fővárosi Ítéltábla ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján - a Pp. 254. § (3) bekezdése szerint helyes indokaira utalva - helybenhagyta.

Az alperes a sikertelen fellebbezése következményeként köteles a másodfokú eljárásban is irányadó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a felperes részére jogi képviselete ellátásáért a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdései szerint - a 4/A. § értelmében afa figyelembevételével - megállapított ügyvédi munkadíjból álló fellebbezési eljárási költség megfizetésére.

A tárgyi illetékfeljegyzési jog [Itv. 62. § (1) bekezdés f) pont] folytán le nem rótt, az Itv. 46. § (1) bekezdésében meghatározott mértékű fellebbezési eljárási illetéket az alperes a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése, valamint 15. § (1) és (3) bekezdése alapján köteles felhívásra megfizetni az államnak.

Budapest, 2016. november 18.

Dr. Sággy Mária s.k.
a tanács elnöke

Dr. Kincses Attila s.k.
előadó bíró

Dr. Magosi Szilvia s.k.
bíró